

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Kfv.IV.37.283/2019/7. szám

A tanács tagjai: Dr. Patyi András a tanács elnöke
Dr. Varga Eszter előadó bíró
Dr. Dobó Viola bíró

Az I. rendű felperes: I.rendű felperes neve

A II. rendű felperes: II.rendű felperes neve
(II.rendű felperes címe)

A felperesek képviselője: Gogolák Anita Ügyvédi Iroda; eljáró
ügyvéd: dr. Gogolák Anita

Az alperes: alperes neve

Az alperes képviselője: Dr. Katona Eszter jogi előadó

A per tárgya: környezetvédelmi ügyben hozott közigazgatási
határozat felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az I. és a II. rendű
felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Tatabányai Közigazgatási
és Munkaügyi Bíróság 3.K.27.321/2017/34. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
3.K.27.321/2017/34. számú ítéletének 9.000 (kilencezer) forint
„felülvizsgálati illeték” viselésére vonatkozó rendelkezését
hatályon kívül helyezi, egyebekben a jogerős ítéletet - az
indokolás módosításával - hatályában fenntartja.

Kötelezi a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az államnak - külön felhívásra - 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás főtevékenységű I. rendű felperes, valamint az egyéb élelmiszer nagykereskedelme főtevékenységű II. rendű felperes B., K. Gy. u. 7. szám alatti telephelyén keletkező szennyvíz egy bekötésen keresztül jut a gyűjtőcsatornába. A telephelyen nincs szennyvíz-mennyiségmérő beépítve.
- [2] Az É.V. Zrt. (a továbbiakban: Szolgáltató) 2016-ban két alkalommal (március 22., szeptember 13.) vizsgálta a telephelyről kibocsátott szennyvíz szennyezőanyag tartalmát. A mintavételi hely a közcatornába csatlakozás előtti utolsó üzemi akna volt. A vizsgálatokat a Szolgáltató akkreditált környezetvédelmi laboratóriuma végezte, a vizsgálati eredményeket az 1908/2015. és a 457/2016. számú jegyzőkönyvekben rögzítették. A vizsgálati eredmények alapján a kibocsátott szennyvíz határérték feletti szennyezőanyagot tartalmazott: dikromátos oxigénigény, ötnapos biológiai oxigénigény és szerves oldószer extrakt, összes nitrogén, valamint összes só tekintetében. A keletkező szennyvíz mennyiségét - szennyvíz-mennyiségmérő hiányában - a bekötési vízmérőn vételezett ivóvíz mennyiség alapján határozták meg, a közcatornába bevezetett átlagos napi szennyvíz megállapított mennyisége ez alapján 3,94 - 5,19 m³/d volt.
- [3] A felperesek az ellenőrzés során a minták megosztását nem kérték, a mintavételi és a laboratóriumi eredményekre észrevételt nem tettek. Mindezeket követően küldte meg a Szolgáltató a Győr-Moson-Sopron Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (a továbbiakban: elsőfokú hatóság) részére a bírságjavaslatát, mely alapján az elsőfokú hatóság a felperesekkel szemben csatornabírság kiszabására irányuló eljárást indított, e tényről a felpereseket értesítette. A felperesek az értesítésre észrevételt nem tettek.
- [4] Az elsőfokú hatóság a 2017. május 3. napján kelt, 35800/1930-6/2017. számú határozatával a felpereseket közcatornába vezetett szennyvíz küszöbérték feletti szennyezőanyag tartalom kibocsátása miatt - a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII. 21.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Fvr.) 31. §

(1) bekezdése alapján - 1.287.791,- forint csatornabírság megfizetésére kötelezte.

- [5] A felperesek fellebbezése folytán eljáró alperes a 2017. június 22. napján kelt, 35000/7724-1/2017.ált. számú határozatával az elsőfokú határozatot a kiszabott bírságösszeg tekintetében megváltoztatta, és a felpereseket összesen 1.326.458,- forint csatornabírság megfizetésére kötelezte. Megállapította, hogy az elsőfokú hatóság elmulasztotta alkalmazni az Fvr. 2. sz. melléklet 2.10 pontjában és a használt és szennyvizek kibocsátásának ellenőrzésére vonatkozó részletes szabályokról 27/2005. (XII. 6.) KvVM rendelet (a továbbiakban: KvVM rendelet) 6. sz. mellékletében foglaltakat, azaz a többszörös bírság elkerülésére vonatkozó speciális szabályt. Megállapította továbbá, hogy mivel a felperesek nem rendelkeznek az Fvr. 25. § (1) bekezdése szerinti engedéllyel, ezért a kibocsátott szennyvíz jellemző szennyező anyag tartalmának vizsgálata során a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól szóló 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet (a továbbiakban: KvVM rendelet2) 4. számú melléklete szerinti „Egyéb befogadóba való közvetett bevezetés” esetén érvényes határértékeket kell figyelembe venni. Az alperes a határozatában rögzítette azt is, hogy az Fvr. 3. § 19. pontja és a 31. § (1) bekezdése szerint kell meghatározni, hogy ki minősül kibocsátónak. Hangsúlyozta, hogy a hatóságnak az alkalmazandó jogszabályok nem adnak lehetőséget sem a bírság kiszabása, sem annak méltányosságból történő elengedése tekintetében.

A felperesek keresete és az alperes ellenkérelme

- [6] Az alperes határozatával szemben a felperesek keresettel éltek, amelyben annak elsőfokú határozatra is kiterjedő hatályon kívül helyezését kérték. Konkrét jogszabálysértésként a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 50. §-át jelölték meg, továbbá arra hivatkoztak, hogy az alperes figyelmen kívül hagyta a KvVM rendelet és az Fvr. - közelebbről meg nem határozott - előírásait, a „szennyező fizet” jogelvet, valamint a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) 102. §-át, megsértve ezzel a Kvt. 111. §-ában felsorolt uniós jogi aktusokat.
- [7] Előadták, hogy a szennyvíz kibocsátási adatok mennyisége és összetétele is megalapozatlan, az esetükben keveredik a technológiai és a kommunális szennyvíz, ők pedig csak ez utóbbit bocsátják ki. Vélelmezhető, hogy a telephelyen bérlőként jelen lévő H. Kft. - amely állati eredetű termékeket dolgoz fel - tevékenységéből származhatott a szennyeződés. E cég az ellenőrzést követően egy zsírleválasztó iszapfogót épített be, megszüntetve ezzel a szennyezőforrást. Végezetül előadták, hogy az alperes által

állított 1109 m³ szennyvíz képződés lehetetlen, mert a teljes vízfogyasztás 393 m³ volt, amelyből kizárólag 181 m³ szennyvíz keletkezhetett, és az is kizárólag a H. Kft. tevékenységéből.

- [8] Az alperes az ellenkérelmében a határozatban foglalt indokok alapján a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú ítélet

- [9] Az elsőfokú bíróság a 3.K.27.321/2017/34. számú ítéletével a felperesek keresetét elutasította. Ítéletében a felpereseket összesen 39.000 (harminckilencezer) forint eljárási és „felülvizsgálati” illeték egyetemleges megfizetésére kötelezte. Az ítélet indokolása szerint a megállapított illetékből 30.000 (harmincezer) forint az elsőfokú bírósági eljárás illetéke, míg 9.000 (kilencezer) forint „másodfokú illeték”.

- [10] Az ügy érdemében az elsőfokú bíróság hivatkozott a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény (továbbiakban: Vktv.) 2. § 5. és 6. pontjaira, a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 58/2013. (II. 27.) Kormányrendelet (továbbiakban: Vhr.) 1. § 5. és 6. pontjaira, mely alapján megállapította, hogy a „csatornabírság esetében a környezethasználó az a személy, aki a víziközmű-szolgáltatást e törvény szerinti szerződéses jogviszony keretében igénybe veszi”. A közműves szennyvízellátási szerződést a felperesek kötötték a Szolgáltatóval, ők voltak azok, akik a víziközmű-szolgáltatást a törvény szerinti szerződéses jogviszony keretében igénybe vették, ezért őket kellett a Fvr. 2. § (1) bekezdés a) pont ac) pontjában és 3. § 19. pontjában meghatározott kibocsátónak tekinteni. A II. rendű felperes és a H. Kft. között létrejött bérleti szerződés ennek a felelősségnek a megosztására nem alkalmas, a közműves szennyvízellátási szerződésben a bérlő nem volt szerződő fél, a Szolgáltatóval szemben jog nem illeti meg, felelősség nem terheli. Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy az alperes helytállóan állapította meg a tényállást és a jogszabályi előírásoknak megfelelően határozta meg a környezethasználó személyét, a „szennyező fizet” elve nem sérült. Hivatkozott a KvVM rendelet 12. § (1) bekezdésére, mely szerint a helyszíni ellenőrzésről az ellenőrzésre jogosult a 3. melléklet szerinti tartalommal jegyzőkönyvet készít, a KvVM rendelet 13. § (1) bekezdése szerint pedig a kibocsátó a tájékoztató átvételét követő 15 napon belül arra észrevételt tehet. Az észrevételben meg kell jelölni azokat a tényeket és velük kapcsolatosan azon közvetlen vagy közvetett bizonyítékokat, amely alapján a tájékoztató megállapításait vitatja. Megállapította, hogy a Szolgáltató az idézett jogszabályi előírásoknak megfelelő jegyzőkönyvet készített, amelyen ellen a felperesek nem éltek kifogással. Hivatkozott a KvVM rendelet 8. § (1) bekezdésére, és e körben arra, hogy a Szolgáltató

által felvett jegyzőkönyv rögzítette a vízmérő óra szerint a felhasználók által igénybe vett víz mennyiségét, a felperesek a jegyzőkönyv erre vonatkozó adatait sem kifogásolták. Végezetül rögzítette, hogy a felperesek a perben indítványozták igazságügyi szakértő kirendelését arra nézve, hogy vizsgálja meg a telephelyen működő gazdasági társaságok által alkalmazott technológiát. A bíróság az indítványt a felperesek perelhúzó magatartása, a szakértői költség letétbe helyezésének indokolatlan elhúzódása miatt elutasította.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[11] Az ügyben a felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, melyben állították, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 3. § (2)-(3) bekezdéseit, az 1/2009. (VI. 24.) PK véleményben foglaltakat, a 206. § (1) bekezdését, 221. § (1) bekezdését, 339. § (1) bekezdését, 336/A. § (2) bekezdését; a Kvt. 1. § (2) bekezdését, 9-10. §-ait, 101. § (1) bekezdését, 102. § (1)-(2) bekezdését, 106. § (1) bekezdését; az Fvr. 2. § (1) bekezdését, 3. § 6., 19., 21., 22., 33. pontjait, 31. § (1) bekezdését; a Vktv. 2. § 5. és 6. pontjait; a Vhr. 1. § 5. és 6. pontjait; a KvVM rendelet 8. § (1) bekezdését, 11. § (1) és (3) bekezdését, 13. § (6) bekezdését; a KvVM rendelet 2. 4. számú mellékletét; a Ket. 1. § (1) bekezdését, 2. § (3) bekezdését, 50. § (1) bekezdését, 103. § (1) bekezdését, 105. § (1)-(2) bekezdéseit; valamint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 47. § (1) bekezdését.

[12] Előadták, hogy az elsőfokú bíróság a Vktv. és a Vhr. rendelkezéseinek felhívásával olyan jogszabályhelyekre alapította az ítéletét, melyekre a felek nem hivatkoztak, s melyek a felülvizsgálni kért határozat jogalapját sem képezték.

[13] Érelmezték, hogy az elsőfokú bíróság a régi Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatást – az ügy egyediesítésével – nem adta meg, ezért a felperesek nem voltak tisztában a bizonyítási kötelezettségük tartalmával. Az elsőfokú bíróság továbbá figyelmen kívül hagyta, hogy vélhetően a H. Kft. zsíruzemű tevékenységére vezethető vissza a szennyeződés. A szerződéses viszony meglétét az elsőfokú bíróság a per során nem vizsgálta, mégis e szerződéses jogviszonyból vont le végső következtetést. Ugyanakkor a felhívott jogszabályhelyek egyike sem a víziközmű-szolgáltatásra vonatkozó szerződéshez köti a csatornabírság kiszabhatóságát.

[14] Kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság nem utalt a 2018. október 18. napján benyújtott előkészítő irathoz csatolt bizonyítékokra, továbbá a szakértői bizonyítást annak ellenére utasította el, hogy azt megelőzően helyt adott az indítványuknak és

arról sem adott tájékoztatást, hogy egyáltalán szükséges-e a szakértői bizonyítás. Arra is hivatkoztak, hogy mivel a per során vitatták a hatóság által megállapított tényállást, ezért a régi Pp. 336/A. § (2) bekezdése alapján az alperest terhelte volna a bizonyítási kötelezettség.

- [15] Hivatkoztak a Kvt. 101. § (1) bekezdésére, 102. § (1)-(2) bekezdéseire, 106. § (1) bekezdésére, valamint az Fvr. 31. § (1) bekezdésére és e körben arra, hogy a csatornabírság a kibocsátóval szemben állapítható meg. Az említett előkészítő iratból, az ahhoz tartozó bizonyítékokból azonban egyértelmű, hogy a zsűrüzem tekintetében a H. Kft. tekintendő kibocsátónak. E cég az eljárásban nem vett részt, arról értesítést nem kapott, nyilatkozattételi jogával nem tudott élni, a hatósági eljárást nem megfelelő személyi körrel szemben folytatták le. Az eljárás hatóságok tényállás tisztázási kötelezettségének hiánya e körben is tetten érhető.
- [16] Előadták, hogy a H. Kft.-vel közös üzemi csatornát használnak, tehát az egyes kibocsátókkal kapcsolatban külön mintavételezést kellett volna alkalmazni, azonban az elsőfokú bíróság e hivatkozásukat is figyelmen kívül hagyta. Azt is kifogásolták, hogy a 2018. október 18. napján előterjesztett előkészítő iratban részletesen kifejtett érveiket - mely szerint a vízfelhasználás kommunális célokra is történik, ezért sérült a KvVM rendelet 8. § (1) bekezdése - az elsőfokú bíróság szintén figyelmen kívül hagyta, megsértette továbbá a KvVM rendelet 13. § (6) bekezdését is.
- [17] Állították, hogy a támadott határozat jogszabálysértő azért is, mert a szerves oldószer extrakt esetében olyan bírságtételt alkalmazott, amely tekintetben határérték túllépés nem volt megállapítható.
- [18] Végezetül vitatták az elsőfokú ítéletben szereplő 9.000 forint „felülvizsgálati” illeték kiszabását.
- [19] Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében az elsőfokú ítélet hatályában fenntartását kérte. Hangsúlyozta, hogy a felperesek a keresetlevélben kizárólag a Ket. 50. § (1) bekezdésében, a Kvt. 102. §-ában és 111. §-ában foglaltak megsértésére hivatkoztak, az általuk megjelölt előkészítő irat a perben tartott negyedik tárgyalás napján került benyújtásra, amelyben felhívott további jogszabályhelyek sérelme az elsőfokú bíróság által már nem volt vizsgálható. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság biztosította a felek számára a nyilatkozattételi lehetőséget, továbbá felhívta a felpereseket a szakértői költség előlegezésére, amely többszöri felhívás ellenére sem vezetett eredményre. Hangsúlyozta, hogy a felperesek tulajdonában és üzemeltetésében lévő belső szennyvízelvezető hálózat nem minősül közös üzemi csatornának, hiszen a szennyvíz közcsatornába kerül bevezetésre. Több kibocsátó által közösen használt szennyvízelvezető esetén ugyanakkor az üzemeltető

felelős a szennyvíztisztítási előírások megtartásáért, a bírságot pedig a csatlakozó víziközmű-hálózat működtetője köteles megfizetni.

A Kúria döntése és jogi indokai

[20] A felülvizsgálati kérelem az ügy érdemében alaptalan az alábbiak szerint.

[21] A régi Pp. 275. § (1)-(2) bekezdései szerint a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló adatok alapján a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül, kivéve, ha a pert hivatalból megszünteti, vagy ha a határozatot hozó bíróság nem volt szabályszerűen meg alakítva, illetve a határozat meghozatalában olyan bíró vett részt, akivel szemben a törvény értelmében kizáró ok áll fenn.

[22] A Kúria mindenekelőtt rögzíti, hogy a közigazgatási perben a bíróság a felülvizsgálni kért határozat jogszerű, illetve jogsértő voltáról dönt a kereseti kérelem keretei között (rég Pp. 213. §, 339. §), amely meghatározza a rendkívüli jogorvoslat kereteit is. A Kúria a jogerős ítélet jogszerűségét vizsgálja felül, olyan jogszabálysértést tehát, amelyre a 30 napos perindítási határidőn belül, illetve a határozat támadott részei tekintetében legkésőbb az első tárgyaláson (rég Pp. 335/A. § (1) bekezdés) nem hivatkoztak, a felülvizsgálati eljárásban nem értékelhet. A keresetváltoztatás tilalma tehát kétirányú, egyrészt nem lehet megjelölni az első tárgyalást követően újabb jogszabálysértést, illetőleg a felperesek nem támadhatják jogszerűen a határozatnak azon részét, melyet a perindítási határidőn belül nem vitattak.

[23] A Kúria a fentiek alapján rögzíti, hogy a felperesek a keresetükben konkrét jogszabálysértésként kizárólag a Ket. 50. § (1) bekezdésére, a Kvt. 102. §-ára és ezzel összefüggésben a Kvt. szabályozási alapját képező uniós jog felsorolását tartalmazó 111. §-ára hivatkoztak, további jogszabálysértések megjelölésére és a határozat jogszabálysértő voltát alátámasztó tényállítások megtételére az első tárgyalásig, illetve az első tárgyaláson sem került sor. E jogszabályhelyek vizsgálatán túl a felperesek valamennyi - így a Kvt. 1. § (2) bekezdésének, 9-10. §-ainak, 101. § (1) bekezdésének, 106. § (1) bekezdésének; az Fvr. 2. § (1) bekezdésének, 3. § 6., 19., 21., 22., 33. pontjainak, 31. § (1) bekezdésének; a KvVM rendelet 8. § (1) bekezdésének, 11. § (1) és (3) bekezdésének, 13. § (6) bekezdésének; a KvVM rendelet 24. számú mellékletének; a Ket. 1. § (1) bekezdésének, 2. § (3) bekezdésének, 103. § (1) bekezdésének, 105. § (1)-(2) bekezdéseinek sérelmére, valamint a szerves oldószer extrakt esetében alkalmazott

bírságtétel téves számítására történő - hivatkozása tiltott keresetváltoztatásnak minősül, ekképpen sem az elsőfokú bírósági eljárás, sem a rendkívüli jogorvoslati eljárás vizsgálati tárgyát nem képezhette.

[24] A Kúria megállapította, hogy arra a felperesek megalapozottan hivatkoztak, hogy az elsőfokú bíróság a Vktv. és a Vhr. olyan rendelkezéseire, és olyan, víziközmű-szolgáltatási szerződéses jogviszonyokra is hivatkozott, melyek sem a felülvizsgálni kért határozatban, sem a kereseti hivatkozások között nem szerepeltek. E hivatkozások azonban az ügy érdemére nem hatottak ki az alábbiak okán.

[25] Az elsőfokú bíróságnak a kereseti állítást figyelembe véve kizárólag azt kellett vizsgálnia, hogy az eljáró hatóságok megsértették-e a tényállás tisztázására vonatkozó kötelezettségüket. Ezzel összefüggésben helytállón hivatkoztak-e arra a felperesek, hogy a perbeli ingatlanon működő H. Kft. tevékenységéből kiindulva a méréseket külön-külön kellett volna elvégezni, figyelembe véve, hogy mely cégek tevékenységéből keletkezik technológiai és melyekéből kommunális szennyvíz; elkülönítve az ezen tevékenységek szerint lebontott tényleges vízfelhasználást is.

[26] A Kúria előjáróban rögzíti, hogy a felperesek részére a közigazgatási eljárás során megküldték a mintavételezésről szóló jegyzőkönyveket, valamint azok eredményét, azonban észrevételezési jogukkal nem éltek, mintamegosztást nem kértek, sőt a fellebbezésükben kifejezetten úgy nyilatkoztak, hogy a szennyvízkibocsátási adatok mennyiségét és minőségi összetételét megalapozottnak tartják. A felvett jegyzőkönyvek és a Szolgáltató ezen jegyzőkönyvek alapján tett bírságjavaslata hónapokra lebontva tartalmazza a vízmérőórák alapján megállapított vízfogyasztást is, mert a keletkező szennyvíz mennyiségét - szennyvíz-mennyiségmérő hiányában - a bekötési vízmérőn vételezett ivóvíz mennyiség alapján kellett meghatározni a KvVM rendelet 8. § (1) bekezdésének rendelkezése alapján.

[27] A felperesek a keresetükben nem vitatták, hogy az Fvr. 3. § 19. pontja és 31. § (1) bekezdése szerint kibocsátónak minősülnek, továbbá, hogy a vízszennyező anyag küszöbérték fölötti kibocsátása esetén a hatóságnak mérlegelést nem tűrő módon csatornabírságot kell kiszabnia. A határozat e megállapításával ellentétes állítást, jogszabályi hivatkozást nem tettek. Mint ahogyan a felperesek a régi Pp. 335/A. § (1) bekezdésének keretei között - a felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal ellentétben - azt sem állították, hogy a H. Kft.-vel közös üzemi csatornát használnak. Ezzel összefüggésben megjegyzi a Kúria, hogy az Fvr. 3. § 33. pontja definiálja a közös üzemi csatorna fogalmát, amely az a nem

közüzemű szennyvíz elvezetését szolgáló vízi-létesítmény, amelyet több kibocsátó közösen használ a különböző eredetű, döntően technológiai szennyvizek közös üzemi szennyvíztisztító telepre, illetve befogadóba vezetésére. A felperesek üzemeltetésében álló szennyvíz-elvezető által összegyűjtött szennyvíz azonban a felek által szintén nem vitatottan közcsatornába került bevezetésre, azaz a perbeli esetben közös üzemi csatorna, és ennek megfelelően a keresetben vitatott külön-külön mintavételezés szóba sem kerülhetett. Mindezek alapján az eljárás hatóságokat további tényállás tisztázási kötelezettség nem terhelte, figyelemmel a KvVM rendelet 13. § (6) bekezdésében rögzített szabályra is, mely szerint ha a kibocsátó a tájékoztatóra észrevételt nem tett, a szennyvízkibocsátásra az ellenőrzésre jogosult által lefolytatott helyszíni ellenőrzés eredménye a meghatározó.

[28] Mivel a szóban forgó ügyben a közcsatornába bocsátás előtti szennyvízelvezető létesítményt több kibocsátó közösen használja, a bírságot az eljárás hatóságok helyes megállapítása szerint a csatlakozó víziközmű-hálózat működtetője köteles megfizetni (Fvr. 34. § (1) bekezdés). Ez összhangban áll a felperesek által hivatkozott „szennyező fizet” elvvel is, amely azt a kötelezettséget rója a hatóságra, hogy a fenti felelősség meghatározása érdekében megállapítsa, hogy a perbeli esetben kit kell kibocsátónak tekinteni.

[29] A felperesekre, mint a víziközmű-hálózat működtetőire, valamint az ingatlant még ténylegesen használó cégekre vonatkozó felelősségviselésre nem a Kvt. keresetben hivatkozott 102. §-ának (az ingatlan tulajdonos és az ingatlan bérlet felelősségét rendező) szabálya, hanem az Fvr. - víziközmű-hálózat üzemeltetőjének felelősségére vonatkozó - 34. § (1) bekezdése irányadó, mely a Kvt.-hez képest speciális rendelkezésként egyértelműen a víziközmű-hálózat működtetőjére telepíti a felelősséget. Mindezek megítélése jogkérdésnek minősült, ezért az elsőfokú bírósági eljárásban a keresethez igazodó tényállítások tekintetében szakértői bizonyításnak nem volt helye.

[30] A felülvizsgálati kérelemben felhívott régi Pp. 336/A. § (2) bekezdése alkalmazásához, így a bizonyítási kötelezettség és a bizonyítási teher megfordításához a felpereseknek azt kell bizonyítani, hogy a közigazgatási eljárás során bizonyítékokat terjesztettek elő, amelyeket azonban a közigazgatási szerv nem vizsgált, illetőleg a közigazgatási szerv határozata indokolásában nem tért ki az általuk felajánlott, de mellőzött bizonyítékok bemutatására és a mellőzés indokainak közlésére, továbbá a mérlegelési jogkörben hozott határozat esetében a mérlegelésben szerepet játszó szempontok és tények megjelölésére. A felperesek egyrészt nem hivatkoztak olyan bizonyítékokra, amelyet az alperes, illetve az elsőfokú hatóság a közigazgatási eljárásban nem

vizsgált, illetve amelyet - a fenti felelősségi viszonyok helyes megállapítására is figyelemmel - indokolás nélkül mellőzött, a határozat pedig nem minősül mérlegelési jogkörben hozott határozatnak. A felperesek a felülvizsgálati kérelmükben sem jelöltek meg egyetlen egy olyan konkrét adatot, tényt, bizonyítékot, amely alkalmas lett volna az alperesi határozatban megállapított tényállás kétségbe vonására, és olyat sem, amelynek értékelése a határozatokban elmaradt volna. Önmagában a közigazgatási határozatban szereplő bizonyítékértékelés vitatása nem adhatott alapot a Pp. 336/A. § (2) bekezdésének alkalmazására, ennél fogva az elsőfokú bíróság - mivel szakkérdés a kereseti állítások bizonyítása tekintetében nem merült fel - a tényállás megállapítása, a bizonyítás és bizonyítékértékelés tekintetében felhívott eljárási szabályokat (rég Pp. 3. § (2)-(3) bekezdései, a 206. § (1) bekezdése, 221. § (1) bekezdése) a döntés érdemére kihatóan nem sértette meg.

- [31] A Kúria az elsőfokú ítélet kereseti illeték viselésére vonatkozó rendelkezése alapján megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az Itv. - per megindulásakor hatályos - 43. § (3) bekezdése szerinti 30.000 forint kereseti illetéken túl a felpereseket további 9.000 forint - az ítélet rendelkező része szerint felülvizsgálati, indokolása szerint fellebbezési - illeték megfizetésére jogszabálysértő módon kötelezte. Az elsőfokú bíróságnak az előtte folyó perben a kereseti illeték viseléséről kell rendelkeznie, a perben másodfokon, avagy a rendkívüli jogorvoslati eljárásban felmerülő illetékekről az elsőfokú bíróság rendelkezni nem jogosult. A periratok alapján megállapítható, hogy a felperesek végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmét elutasító elsőfokú végzés elleni jogorvoslati eljárásban, a Tatabányai Törvényszék - a sikertelen fellebbezés okán - a felpereseket 9.000 forint fellebbezési illeték egyetemleges megfizetésére kötelezte. E döntés jogerős és végrehajtható, melynek illeték fizetésére vonatkozó rendelkezését az elsőfokú bíróság jogsértő módon foglalta bele az ítélete rendelkező részébe, ezzel ismételtén „kiszabva” a másodfokú eljárás lefolytatásáért fizetendő fellebbezési illetéket. Mindezek okán a Kúria e rendelkezés hatályon kívül helyezéséről döntött a régi Pp. 275. § (4) bekezdése alapján. Ezt meghaladóan a Kúria az elsőfokú ítéletet, mivel az a fentiek szerint a felülvizsgálati kérelemben megjelölt, az érdemi döntésre kiható jogszabálysértésben nem szenved - az indokolás módosításával - a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

- [32] Amennyiben a közcsatornába bocsátás előtti szennyvízelvezető létesítményt több kibocsátó közösen használja, a kibocsátási határérték túllépése miatt kiszabott bírságot a csatlakozó víziközmű-hálózat működtetője köteles megfizetni.

Záró rész

- [33] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [34] Az alperesi képviselő a felülvizsgálati eljárásban nem igazolta, hogy kamarai jogtanácsosként járt el, ezért érvényesíthető költsége nem merült fel.
- [35] A felperesek felülvizsgálati kérelemben tett nyilatkozata szerint 132.700,- Ft „eljárási illetéket” a „jelen keresetlevél benyújtását követően” a Tatabányai Törvényszék illeték-bevételi számlájára átutaltak, ezt azonban semmilyen módon nem igazolták, mint ahogyan azt sem, hogy a megjelölt összeget a jelen felülvizsgálati eljárás illetékeként rótták le. Erre tekintettel a Kúria a pervesztes felpereseket az Itv. 50. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű, tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték egyetemleges megfizetésére kötelezte a régi Pp. 78. § (1) bekezdése, 82. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.
- [36] Az ítélet elleni felülvizsgálat lehetőségét a régi Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. február 25.

Dr. Patyi András s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Eszter s.k. előadó bíró, Dr. Dobó Viola s.k. bíró